

Mottatt 11/6-93.

103367

Hor i gamle dager

Både her i avisen og i Pls På kirkebakken har det vært kommentarer om hor i vår tid. Jeg er enig med fotnoteskribenten i at biskop Bondevik behandlet saken fra Vestlandet på en klok og fornuftig måte.

I gamle dager var det en farlig sak å begå hor. Det viser bl.a. Svea Hovrätts domsavsigelser. I april 1703 ble en 39 år gammel lappkone, Sara Anderdotter, barnefødt i Raanbyn i Umeå lappmark, stilt for retten. Tiltalen gikk ut på at hun "trenne ganger har låtit sig belagra och aflat barn." I domsslutningen står det: "Fördenskull blifwer Kånan Sara Andersdotter, som nu fierde Gången begådt enfällt hor, i förmågo af 1653 Ahrs Straffordning paragraf 1 sampt 1668 Ahrs Straffordning om hoor

dömbd till döden

doch denna Chriminal Saak den Hölofl. Kungl. Häfraats, HögRaattwisa Omdöme, underdån Ödmiukligast remitteran och understallandes.."

Så sent som i 1746 ble den 25 år gamle "qwinspersonen" Sigríd Nilsdotter fra Gran i Sorsele lappmark stilt for retten for hor. Hun sto tiltalt for at hun hadde "plågat Kiøtslig umgänge med Gråntse Commissions Herrarnas Kock." I medhold av Missgårnings-Balken paragraf 1 "måste Sigríd Nilsdotter för sitt brottsliga førehallande med döden umgålla" står det i dommen.

Menn som hadde hatt samleie uten å være gift fikk vanligvis en bot på 10 sølvdaler. "Och darhos efter Kyrkiolagen att stå 3ne Søndagar på plichtepallen." Hvis man unntøt å møte i kirken til gudstjeneste kunne man bli dømt til å stå i "Stocken" (gapestokken) 4 søndager på rad.

John Sand